

**Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2011**

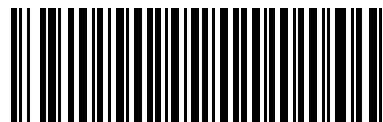
Geografia Sèrie 2

SOLUCIONS, CRITERIS DE CORRECCIÓ I PUNTUACIÓ

Instruccions

La prova consta de dos exercicis:

- **Part obligatòria:** Exercici 1.
- **Part optativa:** Exercici 2. En aquest exercici heu de triar UNA de les dues opcions, A o B. Cal que indiqueu clarament quina heu triat (A o B). Si no ho feu així, s'entendrà que heu escollit l'opció A. En cap cas no es puntuaran qüestions de les dues opcions.

Aquest solucionari té per objectiu principal donar una certa coherència a la tasca dels diversos correctors i suggerir els aspectes que considerem que les persones aspirants haurien d'exposar en la prova. Malgrat tot, pensem que els criteris que us oferim els heu de prendre com unes indicacions, mai com quelcom tancat i encotillat. Ens trobem davant d'una prova de maduresa i, en aquest sentit, pensem que interessa més valorar aspectes globals, com ara l'expressió escrita, la capacitat de raonament i de reflexió i l'actitud crítica, i deixar en un nivell significatiu, però no necessàriament essencial, el que podem anomenar «coneixements». Considerem, doncs, que heu d'utilitzar aquests criteris de la manera que cregueu oportuna. En una prova d'aquest tipus, la tasca de correcció és complexa i les indicacions pretenen ser més una ajuda que una imposició.

Exercici 1

[5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

LA CRISI I LA FALTA DE PESCA DISPAREN LA VULNERACIÓ DE LES ZONES DE VEDA

Cada any hi ha problemes amb les vedes en els caladors catalans perquè alguns pescadors desaprofitejant no les respecten. És un secret de domini públic que una llei no escrita de les confraries obliga a mantenir en silenci. Però ja sigui per la crisi o pel descens de les captures, aquest any la picaresca ha anat tan lluny que al final les queixes han arribat a orelles de la Guàrdia Civil, que s'ha vist obligada a intervenir-hi. El resultat ha estat la denúncia de dos pesquers d'encerclament de la confraria de Barcelona que pescaven en aigües de Girona en ple període de prohibició. [...]

La veda de la pesca d'encerclament es va instaurar a Catalunya el 1993 per a protegir el peix blau, especialment el seitó (anxova) i la sardina, que estan en període de creixement a finals de la tardor i a l'hivern. El que es persegueix amb aquesta mesura és que els exemplars puguin arribar a mides grans. Per això, la vulneració de la veda pot causar un gran perjudici a les espècies protegides. [...]

La manera com es porta a terme la veda de pesca d'encerclament, d'una manera escalonada en funció de la zona del litoral afectada, afavoreix la picaresca, ja que alguns pescadors aprofiten que una de les zones veïnes està en parada biològica per pescar en els seus caladors. [...]

José Manuel Juárez, patró major de la confraria de pescadors de Barcelona, assegura [...] que els pescadors són els principals interessats a recuperar un sector que s'ha sobreexplotat. «El problema de la pesca no és aquest, sinó aconseguir reduir la flota actual en un 50% i que s'augmenti la mida del seitó que es captura a tot el Mediterrani.»

Adaptació feta a partir del text de
Ferran COSCULLUELA. *El Periódico* (9 gener 2011)

1. Resumiu les idees principals del text.

[1 punt]

Les persones aspirants han d'explicar que es tracta d'una notícia sobre la denúncia interposada contra dos pesquers de la confraria de Barcelona que, incentivats per la crisi i la manca de captures, no van respectar la temporada de veda i van anar a pescar en aigües gironines malgrat la prohibició. Poden comentar que la veda és una mesura de protecció adoptada per a protegir la pesca i evitar-ne la sobreexplotació.

2. Definiu els conceptes següents: *aigües jurisdiccionals*, *sobreexplotació pesquera* i *aqüicultura*.

[1,5 punts]

- *Aigües jurisdiccionals*: franja marítima costanera que s'estén al llarg del litoral d'un estat, el qual hi exerceix la sobirania com si fos part del seu territori.
- *Sobreexplotació pesquera*: acció que es produeix quan aquest recurs natural s'explota per damunt de la capacitat de càrrega del territori i se'n posa en perill la supervivència.
- *Aqüicultura*: conreu, en ambients físics controlats, d'espècies marines vegetals o animals amb l'objectiu, entre d'altres, d'aconseguir exemplars aptes per al consum.

3. Redacteu una exposició sobre els problemes principals de la pesca a Espanya (la capacitat de la flota, la normativa comunitària, la sobreexplotació, l'estat dels caladors, els conflictes en aigües jurisdiccionals, la contaminació, etc.) i digueu quines mesures es podrien adoptar per a explotar aquest recurs d'una manera sostenible.

[2,5 punts]

Les persones aspirants han d'exposar la difícil situació que travessa el sector pesquer a Espanya i han de parlar d'alguns dels problemes següents: la sobreexplotació del recurs, l'esgotament dels caladors tradicionals, els conflictes internacionals i la dificultat per a arribar a acords per a pescar en les aigües jurisdiccionals d'altres països, la inseguretat (pirateria), la forta competència dels països en via de desenvolupament i de les potències emergents, la contaminació del mar, la normativa estricta de la Unió Europea (establiment de sostres de pesca per a protegir el recurs i assegurar-ne la sostenibilitat, la limitació de la capacitat de la flota, etc).

Com a mesures que es poden adoptar per a fer que la pesca sigui un recurs sostenible, han d'esmentar, per exemple, el foment de l'aqüicultura, l'obligació de respectar les temporades de veda, la prohibició de determinades tècniques i el desenvolupament de la legislació mediambiental.

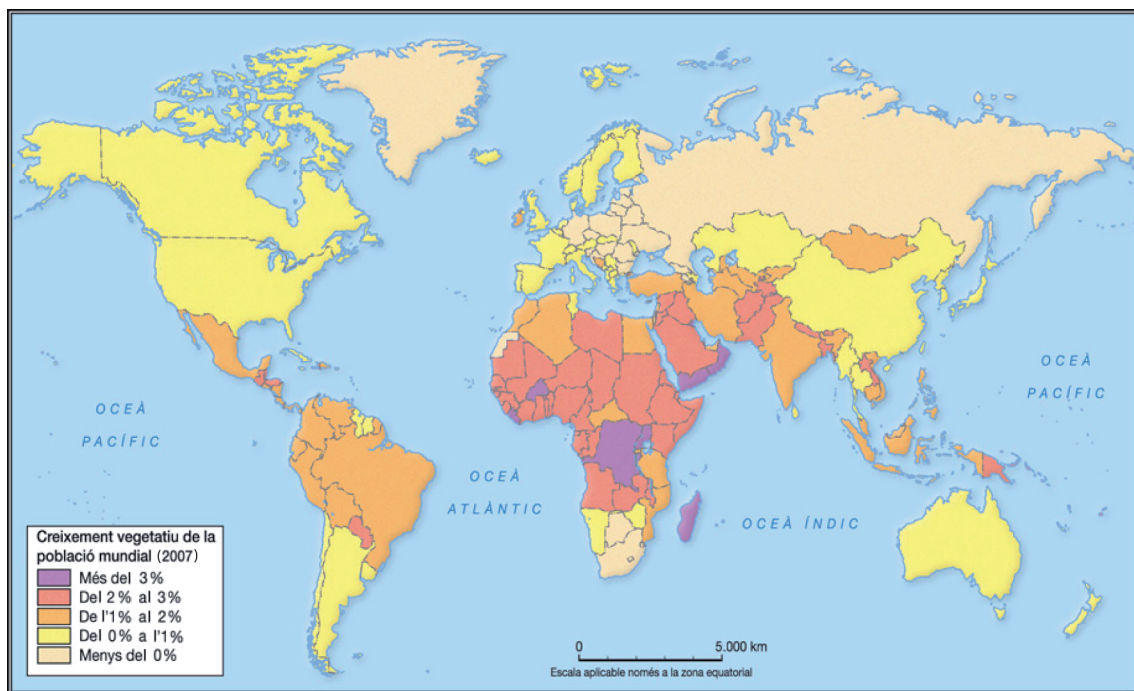
Exercici 2

[5 punts]

OPCIÓ A

Observeu atentament el mapa següent i responeu a les qüestions.

Creixement vegetatiu de la població mundial Dades del 2007

FONT: *Geografia. 2n Batxillerat*. Barcelona: Barcanova, 2009.

1. Descriu la informació que proporciona el mapa.

[1 punt]

Les persones aspirants han d'assenyalar que, en general, els països desenvolupats són els que tenen un creixement vegetatiu més baix i els subdesenvolupats o en via de desenvolupament, els que tenen un creixement vegetatiu més alt. Han de destacar l'elevat índex de creixement vegetatiu d'una gran part del continent africà. Es valorarà positivament que, en el comentari, esmentin algun país desenvolupat i algun país subdesenvolupat com a exemples.

2. Definiu els conceptes següents: *taxa de natalitat*, *taxa de mortalitat* i *creixement vegetatiu*.
[1,5 punts]

- *Taxa de natalitat*: relació entre el nombre de naixements en un any i la població total, expressada en tant per mil (o per cada mil habitants).
- *Taxa de mortalitat*: relació entre el nombre de defuncions en un any i la població total, expressada en tant per mil (o per cada mil habitants).
- *Creixement vegetatiu*: diferència entre la taxa de natalitat i la taxa de mortalitat, expressada en tant per cent. El resultat pot ser positiu o negatiu.

3. Exposeu les característiques essencials del règim demogràfic de Catalunya i les conseqüències que se'n deriven.
[2,5 punts]

Les persones aspirants han de comentar que el règim demogràfic de la societat catalana, que es caracteritzava per un creixement de la població gairebé nul a conseqüència d'una natalitat baixa, una mortalitat baixa i una esperança de vida alta, ha canviat a causa de l'augment del nombre de naixements, que ha estat ininterromput des de l'any 1996. Els nens i nenes nascuts en els últims quinze anys són els fills de la generació del *baby-boom* i dels immigrants que han arribat al nostre país. Tanmateix, segurament aquest augment de la natalitat no serà suficient per a trencar la tendència a l'envelliment de la població catalana, perquè les generacions que hauran d'afrontar ara la paternitat i la maternitat són menys nombroses i perquè la crisi frenarà o reduirà la immigració. Si és així, la societat catalana haurà de fer front als problemes que es deriven del fet de tenir una població envellida: l'existència de molts pensionistes en relació amb les persones que estan en edat de treballar, la necessitat d'invertir en geriàtrics i hospitals, etc.

OPCIÓ B

Observeu les dades següents i responeu a les qüestions.

Turisme mundial el 2007

<i>Països receptors</i>	<i>Turistes (en milers)</i>	<i>Ingressos (en milers de milions de dòlars)</i>
França	79.083	46,3
Espanya	58.191	51,1
EUA	51.063	85,7
Xina	49.600	33,9
Itàlia	41.058	39,1

FONT: *Geografia. 2n Batxillerat*. Barcelona: Vicens Vives, 2010. [Segons dades de l'Organització Mundial del Turisme]

1. Descriviu la informació que proporciona la taula estadística.

[1 punt]

Les persones aspirants han de comentar que Espanya està situada entre les cinc potències turístiques a escala mundial i que només és superada per França en nombre de visitants i pels Estats Units (EUA) en volum d'ingressos.

2. Definiu els conceptes següents: *turisme de sol i platja*, *turisme verd* i *operador turístic*.

[1,5 punts]

- *Turisme de sol i platja*: modalitat de turisme predominant al nostre país. El consumidor d'aquest tipus de turisme acostuma a instal·lar-se en els grans complexos urbanístics i hotelers que poblen el nostre litoral. Té un gran impacte mediambiental, a causa del seu caràcter estacional i de la concentració que comporta.
- *Turisme verd*: modalitat de turisme que se centra en activitats de contacte amb la natura o, si més no, amb l'àmbit rural; a diferència del turisme de masses, és molt respectuós amb el medi.
- *Operador turístic*: empresa que domina els grans circuits turístics i els diversos sectors del ram. Ofereix paquets turístics a un cost baix amb tots els serveis inclosos: hoteleria, restauració i transport.

3. Redacteu una breu exposició sobre les causes de l'increment actual dels desplaçaments turístics.

[2,5 punts]

Les persones aspirants han de relacionar alguns dels factors següents amb l'increment dels desplaçaments turístics. (Es valorarà que elaborarin un text compacte i cohesionat i que no es limitin a fer una simple enumeració.)

- Augment del temps lliure o de lleure (caps de setmana llargs, etc.) i del poder adquisitiu de la població (vacances pagades, etc.).
- Societat de consum.
- Abaratiment dels transports: companyies aèries de baix cost.
- Necessitat de marxar de la ciutat, on es concentra la major part de la població que practica aquesta activitat.
- Construcció de segones residències a la zona del litoral i en àrees rurals.
- Multiplicació dels cotxes i millora de les xarxes viàries que permeten fer desplaçaments de cap de setmana.
- Conversió de la natura en un bé de consum (es ven absolutament tot: el cel, l'aire, la muntanya, la neu, la tranquil·litat, etc.).
- Augment de l'esperança de vida i del poder adquisitiu —que s'afegeix a la disponibilitat per a viatjar en qualsevol època de l'any— dels jubilats dels països desenvolupats, fet que els converteix en clients potencials de les agències de viatges.
- Viatges a l'abast de tothom organitzats per les grans companyies turístiques (operadors turístics), que ofereixen paquets barats.
- Augment de l'interès per conèixer el món.
- Internet.

